

Hormatly ussat TikTok!

Category: Kitapcy, Publisistika, Romanlar

написано kitapcy | 26 января, 2025

Hormatly ussat TikTok! HORMATLY USSAT TikTok!

*«Oña bolan höwes men höwesiň nämedigini bilmänkäm geldi,
Boş duran kalba gabat geldi-de, ony eýeledi».*

Aňlaryň yzda süýrenýän we ruhlaryň okamagyň ummanyna çümmekden ýüz öwren pursatynda peýdasyz zatlaryň giňden ýaýrandygyny buşla we agalyk edýän çüýrükligiň keýpini gör. Häzirkizaman arap dünýäsinde şonsuzam okyjy gytlygyndan we halkyň okama ukybynyň pesdiginden kösenýärdik. «Snapchat», «TikTok» ýaly sosial mediýa ulgamlarynyň hökmürowanlygyndan soň bela iki esse artdy.

Häzir ABŞ-Hytaý basdaşlygynyň esasy ugurlarynyň birine öwrülen «TikTok» sosial torundan söz açmak bilen bu ulgam hakda neşirýat we kitap industriýasyny gyzyklandyrýan heýjanlandyryjy habary dykgatyňyza ýetireýin.

Emma habardan öň sizi az-owlak garaşdyraýyn. Iki aýa golaý mundan öň bir maşgalanyň üýşmeleşine gatnaşdym.

Liseýiň soňky synpynda okaýan ýaş gyz maňa merhum ýazyjy Gazi el-Kusaýbiniň «Azatlyk otagy» atly romanyny we ony nirden tapyp boljakdygyny sorady, ol bu romany okasy gelýän eken.

Men geň galdym, ondan el-Kusaýbiniň şeýle naýbaşy eseriniň bardygyny nirden bilýändigini soradym. Ol muny «TikTok»-daky joralaryndan eşidipdir.

Indi bolsa, «Şarku'l Avsat» gazetiniň «TikTok» hakda çap eden gyzykly habary barada aýdalyň...

TikTok

без танцев

снимай
продавай
зарабатывай

блогерам
экспертам
брендам

Ренат Янбеков

TikTok
без танцев
*
снимай
продавай
зарабатывай

0-1

Soňky wagtlarda çap edilen habarlara we statistiki görkezijilere ynansaň-a, «TikTok» ulgamy neşirýatlardan has köp kitap mahabatyny edip, ýaşlaryň okama ukybynyň ýokarlanmagyna goşant goşanmyş. Meselem, fenomenleriň biri «Ahillesiň aýdymy» romanyndan bölekler ýaýradyp, 20 milliondan gowrak köp tomaşaçy üýşüripdir. Şondan soň romanyň ABŞ-daky satuwy dokuz, Fransiýadaky satuwy bolsa alty esse ýokarlanylýdyr. Aprel aýynyň ahyrlarynda Parižde geçirilen kitap sergisine guramaçylyk edenler sergä gelen 100 müň adamdan 50 müňüniň 25 ýaşdan kiçi ýaşlardan ybaratdygyny mälim etdi.

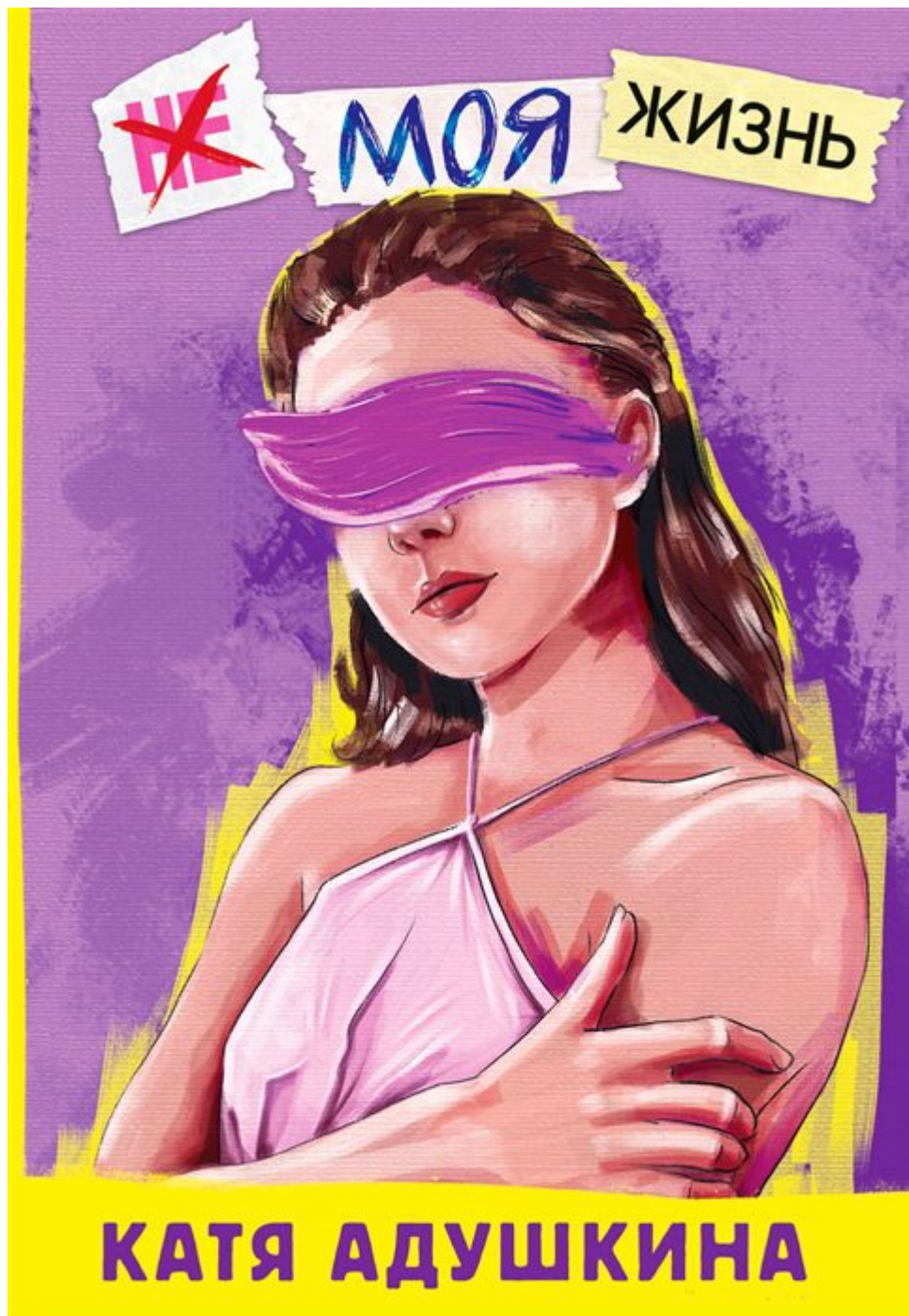
Munuň sebäbi käbirleriniň aýdysy ýaly, şol gatlagyň sergä gatnaşmagynyň tölegsiz bolmagymy? Pariždäki guramaçylar şeýle «deňsiz-taýsyz» gatnaşygy Fransiýada şol ýaşdakylara berilen tölegsiz gatnaşma mümkinçiligine däl-de, «TikTok» ulgamyna baglanyşdyrды we «TikTok»-da bu ýaşdakylaryň ünsüni çekmek üçin mahabat berilendigini aýtdy.

Bu heýjanlandyryjy habardan alynmaly sapak ýa-da sapaklar näme bolmaly?

Birinjisi: ýaş gyzlaryň we oglanlaryň okamaýandygyny ýa-da düýpli we ölçegli many-mazmun islemeýändiglerini aýtmak nädogry.

Ikinjisi: «TikTok» ýaly ulgamlary kitap sektoryny janlandyрма we okama ukybyny ýokarlandyрма ýaly meselelerde peýdalanyp bolmajakdygyny aýtmagam dogry däl.

Diýmek, ýalňyşlyk başga ýerde. Ýagny, kitap kerwenlerini sosial mediýa metrosyndaky ýaşlar duralgalaryna ýetirmek üçin amatly ýollaryň çekilmezliginde. Neşirýat we kitap sektorynda iş alyp barýanlaryň işinde şu ugurlarda kemçilijler bar: ilki bilen kitap we okama industriýasy boýunça «höwes», soňra bu industriýany herekete geçirip biljek zatlar degişli hakyky «garaýyş»...

Bütün bularyň üstünde diňe anyk söwda we satuwa çykarma hasaplaryndan hereket etmeýän ýokary «köpöwüşginlilik» bar. Tanyml saud neşirýatçylaryň biri maňa neşirýatlarda iň köp satylan kitabyň on ýyla golaý wagtyň dowamynda 8 müň ekzemplýardan geçmeýändigini aýtdy.

Okama ukybynyň pes bolmagynyň örän köp sebäbi bar. Mysal üçin, Saud Arabystanynda ýazyja hiç hili «goldaw» berilmezligini, okyjy klublarynyň ýoklugyny, käbir romanlary dramatiki eserlere öwürjek bolunmaýanyny, kitap önümçiliginiň (kagyz, çaphana we ş.m.) adalgalaryna diňe salgyda bakna söwda adalgalary ýaly garalýanyny şol sebäplerden hasaplap bolar.

Şeýle-de, kagyzdyr kitabyň käbir bize ýakyn ýurtlardan salgytdan azatdygyny aýtmak gerek.

Dogrusyny aýtmaly bolsa, adam hiç haçanam okama ukybyndan el çekmez.

Gymmatly maglumata we sungata bolan lezzetli gözleg okalýan zadyň süňni, serişdesi we liniýasy nähili bolanda-da, adamzat nesli ýaşasa ebedilik tükenmejek zerurlykdyr.

Bütün bulardan soň adamlaryň peýdasyna bolan bir zat galýar. Maglumatdan binesip we okama iýmitinden mahrum jemgyýet biziň halamaýan pikirlerimizi döredýänler üçin arzan awdyr...

Şahyr şeýle diýipdir:

*«Oňa bolan höwes men höwesiň nämedigini bilmänkäm geldi,
Boş duran kalba gabat geldi-de, ony eýeledi».*

Mişari ZEÝDI,

Saud Arabystanly žurnalist.

Şenbe, 06.05.2023 ý. Publisistika